



AINEKAVADE
KATALOOG
2020-2021



KÕRGEM
USUTEADUSLIK
SEMINAR

KOHUSTUSLIKUD AINED

VKTJ.01.01 Üldise kirikuloo põhiteemad ja tänapäev	3
VKTJ.01.03 Eesti kiriku- ja kultuurilugu	5
VKTJ.01.04 Vabakiriklik traditsioon ja oikumeenia	7
VKTJ.01.05 Õpetus kogudusest ja koguduse õpetus	10
VKTJ.01.02 Jumal, loodu ja kogudus/Piiblikool „Sõna vägi“	13
VKTJ.02.03 Piibli hermeneutika	16
VKTJ.04.03 Kultuurihermeneutika	22
VKTJ.05.02 Homileetika	24
VKTJ.05.03 Hingehoid	27
VKTJ.05.05 Koguduse juhtimine	31

VALIKAINED

VKTJ.06.03 Suhtlemispsühholoogia	34
VKTJ.06.07 Muudatuste juhtimine ja konfliktide lahendamine	37
VKTJ.06.11 Heebrea keel	39
VKTJ.06.16 Ülistusteoloogia ja -praktika	41
Sissejuhatus õppetöösse ja akadeemiline kirjutamine	43
Kaplani baaskursus	45
Koguduse rajamise ümarlaud „Paljunemise kultuuri sütitamine“	48
PP misjonikool	49

Kursuse nimi - Üldise kirikuloo põhiteemad ja tänapäev VKTJ.01.01

Kursuse maht - 6 EAP, 36 kontakttundi, 72 t iseseisvat tööd

Kursuse nimi inglise keeles – The Main Issues in General Church History and Today

Kursuse õppejõud – Sven-Joonatan Siibak (BA), sven-joonatan.siibak@kogudused.ee

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- tunneb üldajaloo ja kirikuloo peamisi perioode, oskab selgitada nende tunnusjooni, võtmeisikute ja kirjalike tekstide rolli, kesksemaid sündmusi ja nende tagajärgi;
- suudab anda analüüsiva ülevaate teoloogiliste peateemade arengust, mõjuteguritest ja olulisematest muutustest läbi erinevate kirikuloo perioodide;
- loeb kirikuloo valitud võtmetekste kriitiliselt ja analüüsivalt; reflekteerib loogiliselt ja fakte kasutades, mida tänapäeva kirik ja ühiskond võivad õppida kirikuloost.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamis-meetodid	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Testid (4 tk) ME	mai	- Õigeid vastuseid peab olema 50% - Testid on sooritatud enne eksamile tulekut
Suuline eksam ja essee E	juuni	- Essee tuleb esitada enne eksamile tulekut - Muud kriteeriumid vt allpool

Suulise eksami ja essee hindekriteeriumid

E	Tunneb tähtsamaid kirikuajaloo perioode, kesksemaid sündmuseid, isikuid ja tekste. Suudab anda ülevaate teoloogiliste peateemade arengust, suudab analüüsida vähesel määral kirikulugu ja tuua paar võrdlust kaasajaga. Ilmutab mõningast kriitikat võtmetekstide osas.
D	E + suudab vähesel määral analüüsida olulisemaid perioode ja ajas sujuvamalt liikuda. Ilmutab mõningast analüüsioskust.
C	D + Suudab tuua esile olulisemaid analüüsi kohti ning ilmutab ka kriitilisust erinevate sündmuste ja tekstide osas. Oskab esile tuua suurimaid mõjutegureid ja neid kaasaegsetega võrrelda.
B	C + suudab ajas vabalt liikuda. Toob esile mitmeid võrdlusi kaasaja ja kirikuajaloo etappide vahel. Ilmutab kriitikat sündmuste osas, kuid kohati on see meelevaldne, kallutatud. Analüüsib võtmetekste.
A	B + Toob esile kohaseid ja huvitavaid võrdlusi kaasaja ja kirikuajaloo etappide vahel. Ilmutab konstruktiivset ja adekvaatset kriitikat sündmuste osas. Oskab esile tuua, kus üks või teine kaasaegne usunähtus on ajaloost alguse saanud. Analüüsib oskuslikult võtmetekste.

Lõpphinde kujunemine. Õppeaine hinne on eristav. Kõik hindamismeetodid peavad olema sooritatud vastavalt hindamiskriteeriumidele. Eristav hinne tekib essee ja eksami põhjal kokku.

Õppeprotsessi kirjeldus koos sessiaegadega

<i>Eelnev töö</i>	<i>Sess</i>	<i>Kontaktundide selgitus</i>
Õppevideo	Sept, 4t	Sissejuhatus ajalooteadusesse ja kirikuajalukku Vanaaja kirikulugu
Õppevideo	Nov, 4t	Varakeskaja kirikulugu
Õppevideo, test	Dets, 4t	Keskaja kirikulugu
Õppevideo, test	Jaan, 4t	Reformatsioon ja ususõdade ajastu
	Veebr, 4t	Reformatsioon ja ususõdade ajastu
Õppevideo, test	Märts, 8t	Uusaja kirikulugu
Õppevideo, test	Aprill, 4t	Lähiajaloo kirikulugu
	Mai, 4t	Lähiajaloo kirikulugu
Essee	Juuni, 4t	Üldise kirikuajaloo eksam

Kohustuslik ja soovituslik kirjandus

- *Andresen, C.; Ritter, A. M.* 1998. Kristluse ajalugu I/1. Vana aeg. Tartu: Greif
- *Andresen, C.; Ritter, A. M.* 2000. Kristluse ajalugu I/2. Varakeskaeg – Kõrgkeskaeg. Tartu: Greif
- *Bainton, R.* 2002. Christianity. Houghton Mifflin Harcourt.
- *Clouse, R.; Pierard, E.; Yamauchi, E.* 2002. The Story of the Church. Singapore: Moody Press.
- *Gonzales, J.* 1996. Church History. Abingdon Press.
- *Le Goff, J.* 2002. Keskaja inimene (pt-d “Mungad”; “Pühak”). Tallinn: Avita
- *Lohse, B.* 1996. Martin Luther. Sissejuhatus tema elu ja töö uurimise probleemidesse. Tartu: Greif.

Eesti kiriku- ja kultuurilugu 6 EAP (VKTJ.01.03)

Õppejõud: Toivo Pilli

Õpiväljundid. Ainekursuse läbinud üliõpilane

- oskab Eesti kirikulugu põhjendatult periodiseerida;
- tunneb Eesti kiriku- ja kultuuriloo põhisündmusi ja võtmeisikuid;
- loob seoseid Eesti kiriku- ja kultuuriloo sündmuste vahel;
- tunneb ja mõtestab Eesti EKB Liidu arengulugu Eesti kultuuri avaramas kontekstis.

Hindamine

Hindamismeetod	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
1. Ajajoone koostamine (1000-2000) Koosta ajajoon, millel on kümme osa – üks iga sajandi kohta. Iga sajandi juurde märgi 1-2 üldkultuuri ja 1-2 kirikuloo jaoks pöördelist sündmust või muutust. Mis on pöördelise tähtsusega? See on sinu valik, kuid valik peab olema põhjendatud.	Reede, 04.12.20 kell 23.59 Moodle keskkonda laadimine	Ajajoon on koostatud loogiliselt ning vormistatud korrektselt ja loovalt. Soovi korral võib ajajoon olla vormistatud tabeli või mõnel muul kujul. Ajajoone koostamist ja valitud sündmusi või muutusi põhjendab üliõpilane läbimõeldult ja argumenteeritult. Põhjendused on iga valitud sündmuse kohta 2-3 lauselised ja lisatud ajajoone juurde või järele.
2. Umbes 1500 sõnaline essee. Esseede teemad on ette antud.	Reede, 10.03.21 kell 23.59 Moodle keskkonda laadimine	Essee näitab üliõpilase analüütilist mõtlemist, kirjanduse kasutamise oskust, arutlusvõimet ja põhjendatud seisukohtade esitamist. Töö on vormistatud korrektselt, kasutades asjakohast viitamist.
3. Jooksvad ülesanded vastavalt õppejõu juhiste. Õppejõud võib anda lugemis- või vaatlusülesandeid. Nende täitmine on eelduseks aine sooritamisele.	Vastavalt õppejõu juhiste. Moodle keskkonda laadimine.	Lugemis ja vaatlusülesanded on väikesemahulised tööd, mis eeldavad kirjalikku lühivastust (näiteks, küsimustele vastuste leidmine kirjanduse põhjal, lühikirjeldus mõne ajaloolise maali kohta jms). Hinnatakse korrektsust, kaasamõtlemist, initsiatiivi ülesande sisukal täitmisel.

Õppeprotsess

August (2t)	Sissejuhatus õppeainesse. Kristluse ja kultuuri suhetest Eesti näidetega. – Test, et selgitada üliõpilaste eelteadmisi selles ainevaldkonnas.	Toivo Pilli
August (2t)	Mida me teame eestlaste kokkupuudetest kristliku kultuuriga enne 13. sajandit?	Toivo Pilli
September (2t)	Ristiusustamine ja keskaja kultuur Eesti aladel.	Toivo Pilli

September (2t)	Reformatsioon ja ja selle mõju Eesti kultuurile ja usuelule.	Toivo Pilli
September (2t)	Õppekäik (ja kirjalik õppeülesanne) või õppefilmi vaatamine.	Toivo Pilli
November (4t)	Pietism ja ratsionalism – ning vaimuelu muutused 17.-18.sajandil.	Toivo Pilli
Detsember (4t)	Vennastekogudus kui usuline ja kultuuriline fenomen läbi sajandite.	Toivo Pilli
Jaanuar (4t)	Rahvuslik ärkamisaeg ja kiriku veendumused dialoogis.	Toivo Pilli
Veebruar (4t)	Läänemaa ärkamine – uue kirikumudeli sünd.	Toivo Pilli
Märts (2t)	Õppekäik või õppefilmi vaatamine.	Toivo Pilli
Aprill (2t)	Vabakirikute areng 20. sajandi Eesti kultuurikontekstis.	Toivo Pilli
Aprill (2t)	Vabakirikute suhted üldkultuuriga.	Toivo Pilli
Mai (2t)	Kiriku- ja kultuurielu seosed ja lahknemised nõukogude ajal ja taasiseseisvunud Eestis.	Toivo Pilli
Mai (2t)	Tagasiside essee kohta. Hindamine.	Toivo Pilli

Ainekursuse kirjandus ja muu materjal:

- Altnurme, Riho (koostaja ja toimetaja), *Eesti kiriku- ja religioonilugu* (Tartu, 2018).
- Talve, Ilmar, *Eesti kultuurilugu* (Tartu, 2004).
- Vahtre, Lauri, *Eesti kultuuri ajalugu* (Tallinn 1993).
- Pilli, Toivo, “Ristiusu vestlused Eesti kultuuriga”, *Teekäija*, nr 6 (2006).
- Võõbus, Artur, *Studies in the History of the Estonian People*, vol. I-III (Stockholm, 1969-1974).
- Filmid Uku Masingust, Arvo Pärdist, Läänemaa ärkamisest, Ain Kalmusest. Ööülikooli ja Plekktrummi valitud salvestuste järelvaatamine või –kuulamine.

Esseede teemad:

1. “Ristiusk toodi Eestisse tule ja mõõgaga.” – Arutle kujuteldava vestluskaaslasega sel teemal, väljendades enda põhjendatud seisukohti.
2. Kuivõrd oli keskaeg Eestis “pime aeg”?
3. Kuidas on reformatsioon Eesti aladel mõjutanud järgmisi sajandeid kiriku- ja kultuuri vallas? Vali 3-4 näidet ja argumenteeri!
4. Kuivõrd on põhjendatud väita, et Eesti vabakirikud on kultuurivõõrad?
5. Selgita kolme suuremat muutust Eesti usumaastikul 19. sajandil. Aseta oma arutlus laiemasse kultuurikonteksti, osuta seostele.
6. Kirikul on usuline roll. Aga kuivõrd peaks kirik tänapäeval täitma kultuurilist ülesannet? Põhjenda.

Kursuse nimi – Vabakiriklik traditsioon ja oikumeenia (VKTJ.01.04)

Kursuse maht - 3 EAP, 18 kontakttundi, 36 t iseseisvat tööd

Kursuse nimi inglise keeles – Free Church Tradition and Ecumenism

Kursuse õppejõud – Joosep Tammo

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- kirjeldab erinevate kristlike traditsioonide tekke põhjusi;
- analüüsib kristlike uskkondade põhilisi tunnuseid ja võrdleb neid vabakirikliku traditsiooniga;
- tunneb valitud oikumeenilisi tekste;
- arutleb oikumeenilistes suhetes esile tulevate probleemide üle (Ristimise tunnustamine, leivamurdmisest või armulauast osavõtmine, matused, laulatused, sakraalruumide kasutamine jt)

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Täht-aeg	Hindamiskriteeriumid
Kahe oikumeenilise teksti lugemine ja kirjalik kokkuvõte	ME nov	• esile on toodud mõlema teksti põhisisukohad • Mõlemast teksti on toodud esile see, mida õpiti vabakirikliku traditsiooni kohta • Esitatud on vähemalt üks küsimus ühiseks aruteluks
Kirjalik materjal ja ettekanne ühe kristliku konfessiooni kohta	E Nov, jaan	• kirjeldatud on valitud konfessiooni tekkeloole peamised faktid • nimetatud on peamised selle konfessiooni tekkimise põhjused • Nimetatud on vähemalt kaks selle konfessiooni erinevust võrreldes vabakirikliku traditsiooniga • Tekstis on kasutatud vähemalt 5 akadeemilisse konteksti sobivat allikat ja need on viidatud • ettekanne on tehtud koos illustreeriva materjaliga • vastatud on õppejõu ja kaasüliõpilaste küsimustele • testi jaoks (kolmas hindamismeetod) on esitatud kolm küsimust (need on koos vastustega antud õppejõu kätte) <i>Hinne eristub analüüsi sügavuse ja ettekande kaasahaaravuse põhjal. Kõik lävendikriteeriumid peavad olema poisiitiivseks tulemuseks täidetud.</i>

Test erinevate konfessioonide peamistest erinevustest ja kujunemisloost loengutes peetud ettekannete põhjal	E	• Positiivseks tulemused peab 70% vastuseid olema õiged • Hinde A saab kui kõik või kuni 95% vastused on õiged • Hinde B saab vähemalt 90% õigete vastuste puhul • Hinde C jaoks läheb vaja 83% ja hinde D jaoks 77% õigeid vastuseid
---	---	--

Lõpphinde kujunemine. Õppeaine hinne on eristav. Kahe teksti kokkuvõtte on mitte-eristav ja peab olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele. Ülejäänud kaks eristavalt hinnatavat meetodit panustavad lõpphindesse võrdse kaaluga.

Õppeprotsessi kirjeldus koos sessiaegadega

<i>Eelnev töö</i>	<i>Sess</i>	<i>Kontakttundide selgitus</i>
	Aug	Osalejate eelteadmiste kaardistamise minitest, Loengud (4t) • Sissejuhatus oikumeeniasse. • Oikumeenilise liikumise ajalugu • Kirikute Maailmanõukogu • Teised oikumeenilised liikumised - Lausanne liikumine
Kahe oikumeenilise teksti lugemine ja kirjalik kokkuvõtte Ettekanded (1.osa)	Nov	Kahe loetud teksti seminar • Rahvuslikud kiriklikud nõukogud - EKN • Erinevate kirikute oikumeenilised läbirääkimised. • Eesti kirikute ja koguduste liitude eripärad ja suhted. Esimene osa ettekannetest koos aruteluga, 6t
Ettekanded (2.osa)	Jaan	Teine osa ettekannetest koos aruteluga, 4t
Õppimine testiks	Veebr	Loengud: • Kirikute hinnangud üksteisele • Oikumeenia tulevik Rühmatöö „Oikumeeniliste probleemkohtade lahendamine“ (vt õpiväljundid) Lõputest, 4t

Kohustuslik ja soovituslik kirjandus:

Eesti Oikumeenia lugu. Eesti Kirikute Nõukogu 2009 a.
 Documenta Oecumenica. Kirik, ühiskond, misjon. EELK Usuteaduse Instituut, Tallinn 2006
 J.Tammo. Superkirik või ühise teekonna arm, Teekäija 7-8/ 2009
 Ristimine Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes. EKN Tallinn 2011
 Armulaud Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikutes. EKN Tallinn 2017

Eesti Kirikute Nõukogu koduleht: <http://www.ekn.ee/>

Kirikute Maailmanõukogu koduleht: <https://www.oikoumene.org/en>

Erinevate konfessioonide kodulehed ja neil kirjeldatud õpetuslikud seisukohad.

Ainekava

Õpetus kogudusest ja koguduse õpetus, 6 EAP (VKTJ.01.05)

Kursuse läbiviijad: Innar Kruglov, MA Th; Joosep Tammo, MA

Õpetus kogudusest ja koguduse õpetus 6 EAP (VKTJ.01.05)

Ainekursuse läbinud üliõpilane

- omab baasteadmisi kristliku koguduse tekkest ja põhilistest arengujoontest;
- orienteerub algkristlaste tõetaotlustes ja kristoloogia põhiküsimustes ning Uue Testamendi teoloogia üldkäsitluses;
- tunneb kristliku kiriku ja erinevate konfessioonide arengu ja tänapäevasuundumuste põhilist loogikat ja võrdleb seda radikaalse reformatsiooni traditsiooniga;
- kirjeldab, kuidas õpetus Kolmainu Jumalast, inimesest ja päästmisest rakendub erinevate konfessioonide praktikas ja mõjutab nende eklesioloogiat ja spiritualiteeti.
- kirjeldab süstemaatilise teoloogia olulisemate käsitlusviiside kujunemist;

Hindamine:

Hindamismeetodid	Esitamise tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Analüüs "Kas ja miks on sinu koguduse õpetus usaldusväärne?"	September 2020	ME (mitteeristav) Analüüs kajastab etteantud teema käsitlemist nii Piibellikust kui kogudusliku praktika perspektiivist, teemat on avatud adekvaatselt ja loogiliselt. 4 lk.
Essee: Kuhu lähed kogudus?	Veebruar 2020	ME (mitteeristav) Essee kajastab etteantud teema analüüsi nii Piibellikust kui usulisfilosoofilisest perspektiivist. 4 lk.
Analüüs "Erinevate eskatoloogiliste arusaamade võrdlus ning analüüs."	Aprill 2020	ME (mitteeristav) Analüüsida kolme erinevat eskatoloogilist vaadet tuhande aastasele rahuriigile. 4 lk.
Kirjalik eksam	Aprill 2020	E (Eristav) Aine lõpeb eksamiga, kus kontrollitakse tudengite teadmisi kogu loengumaterjali ja loetud kirjanduse peale.

Kursuse lõpphinne kujuneb esitatud kirjatööde ja eksami põhjal. Mitmeeristavad hindamismeetodid (kõik kolm) peavad olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele. Aine hinne kujuneb eksamitöö põhjal.

Õppeprotsess:

Kontaktunnid	Iseseisev töö ennem loenguid	Lektor	Loengutes käsitletavad teemad
August (4h)	-	Innar Kruglov	Sissejuhatus kursusesse. Doktriin ja dogma. Kuidas kogudus oma õpetust edasi kannab? Traditsioon. Piibli tõlgendus ja rakendus.
September (4h)	Kirjalik töö: "Kas ja miks on sinu koguduse õpetus usaldusväärne?"	Innar Kruglov	Ristimine ja leivamurdmine. Soterioloogia.
November (6h)	Apotelliku usutunnistusega tutvumine	Joosep Tammo	Süsteematilise teoloogia funktsioonid Koguduse tunnused Apostellikud usutunnistused Augustinuse õpetus kirikust Tõelise koguduse tunnused Keskaegsetes vagadusliikumistes Tõelise koguduse tunnused M.Lutheril, Calvin'il, Pietismis, Valgustusajastul Kultuuri Protestantism ja paavsti ilmeksimatuse dogma. Kaasaja teoloogias.
Detsember (4h)	-	Innar Kruglov	Erinevad käsitlused kirikust. Mis on vabakogudus ja vabakirik? Radikaalse reformatsiooni kogudusekäsitlus dialoogis.

Jaauar (6h)	Lugeda ekklesioloogia osa Pöhlmanni Dogmaatika kompendiumist.	Joosap Tammo	Õpetus Kolmainsusest ja selle mõju koguduse õpetusele. Õpetus Jumalast ja kogudus Õpetus Jeesusest Kristusest (Kristuse kolmesugusest ametist) ja kogudus. Õpetus Pühast Vaimust ja kogudus.
Veebruar (4h)	Essee: Kuhu lähed kogudus?	Innar Kruglov	Pühitsusõpetus. Varakristlikud hereesiad.
Märts (4h)	-	Innar Kruglov	Erinevad eskatoloogia arusaamad. Jüngerlus ja evangeliseerimine.
Aprill (4h)	Kirjalik töö "Erinevate eskatoloogiliste arusaamade võrdlus ning analüüs." Kõik kirjalikud tööd on esitatud.	Innar Kruglov	Tudengite küsimustele vastamine. Eksam.

Õppekirjandus:

-Piibli Õpetus. Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu kogudustes. Tallinn, 1998.

-Kiriklik Dogmaatika (K. Barth). Greif, 1993.

-XX Sajandi Teoloogia (Grenz)

- Elmar Salumaa, Süstemaatilise teoloogia käsiraamat. EELK Usuteaduse Instituut. Tallinn 2008 lk 181-192 Kirik

Horst Georg Pöhlmann, Dogmaatika põhijooned. Greif 1994 lk 240

Wilfried Härle, , Uuema evangeelse teoloogia põhitekstid. Pöder, Thomas-Andreas (koost, tlk), Avatud Eesti Raamat (Ilmamaa 2013)

Kursuse nimi – VKTJ.01.02 Jumal, loodu ja kogudus aka Piiblikool „Sõna vägi“

Kursuse maht - 9 EAP (234 tundi), millest umbes 80 tundi on auditoorset tööd, 10 tundi praktilist tööd meeskonnaga ja 142 tundi iseseisvat tööd üksi Moodle keskkonnas. Üksnes osalemisel 80 tundi auditoorset tööd (3EAP).

Kursuse vastutav õppejõud – Helina Voogne, MA.

Õpiväljundid.

Kursuse lõpuks osalejad:

- Tunnevad Piibli erinevate osade tausta ja raamatute sisu;
- Tunnevad ja rakendavad erinevaid Piibli uurimise meetodeid. Oskavad läbi viia sihtrühmaga arvestavat piiblitundi;
- Kirjeldavad Jumala riigi toimimise ning kasvamise seaduspärasusi;
- Analüüsivad oma kogukonna vajadusi.
- Hindavad ennast suhetes lähtuvalt oma kutsumusest ning seavad eesmäärke arenguks;

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Kuus piiblit lugemise ülesannet Moodle keskkonnas	Enne igat sessiooni (vt Moodles)	Ülesande küsimusele on kirjalikult ja mõtestatult vastatud kõigil seitsmel korral.
Kogukonna kaardistamine (võib teha grupitööna)	28.11	Kogukonna põhjooned on kirjeldatud vastavalt juhendile. Pakutud tegevuskava vastab antud kogukonna vajadustele.
Vaimuandide testid	06.02	Testid on täidetud ja analüüsi küsimusele vastatud.
Vaimuliku arengu päevik	05.04	Ülesande küsimustele on kirjalikult ja mõtestatult vastatud.
Piiblitunni ettevalmistus (võib teha grupitööna)	01.05	Kirjakohale on lähenetud piiblitunni sihtgruppi arvestades. Leitud taustainfo aitab teksti mõistmisele kaasa. Kasutatud on kursuse Piibli taustainfo materjalides välja toodud taustainfot. Valitud uurimismeetod on kirjakoha kirjanduslikule laadile vastav. On vähemalt 3 rakenduslikku ja lisauurimist julgustavat küsimust.

Lõpphinde kujunemine. Hindamine on mitteametlik. Kõik 10 ülesannet peavad olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele

Kohustuslik ja soovituslik kirjandus

Kohustuslik:

Piibel (valitud peatükid vastavalt juhistelev)

Piibli lugemise materjalid Moodles

Soovituslik:

Tärk, O., Jumal. 2011. Allika kirjastus. (saadaval Logose ja Pauluse poodidest ja e-raamatuna allikakirjastus.ee leheküljelt.

Fee, G., D. ja Stuart D. 2002 (jt trükid, sh veebiversioon). How to Read the Bible Book by Book. Zondervan.

Nummela, L. 2016. Piibli punane niit. EELK Misjonikeskus.

Õppevideod Apostlite tegude ning Efesose kirja kohta – vt lingid Moodles

Õppevideod Väikeste prohvetite kohta – vt lingid Moodles

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega

Aeg	Kontakttunnid	Iseseisev töö enne sessiooni	Tähtaeg
19.09	Minu lugu Jumala loos. (Tallinn, Koskla)		
17.10	Piibli suur pilt. (Tallinn, Koskla)	1) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	10.10
12.12	Hea sõnum. Kogudus ja ühiskond (Tallinn, Koskla)	2) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	05.12
		3) Kogukonna kaardistamine	28.11
16.01.21	Suhe Jumala, kaasinimeste ja iseendaga (Tallinn, Koskla)	4) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	09.01
13.02	Vaimuannid. Kutsumus (Tallinn, Koskla)	5) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	01.02

		6) Eneseanalüüs vaimuandide testide põhjal	06.02
13.03	Ülistus. Jumalateenistus (Tallinn, Koskla)	7) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	06.03
10.04	Eestpalve. Mentorlus. Hingehoid (Tallinn, Koskla)	8) Piibli lugemise ülesanne: taustamaterjalide lugemine, küsimustele vastamine	03.04
		9) Vaimuliku arengu päevik	05.04
07-08.05	Jumala missioon. Teenimine. Läkitus. (Nuutsaku ÕPK)	10) Piiblitunni ettevalmistus ja läbiviimine	01.05

Õppetööd viivad läbi piiblikooli meeskond ja külalisõppejõud:

Joosep Tammo, Peeter Tamm, Annelise Askjem, Helle Liht, Gunnar Kotiesen, Erki Tamm, Karmen Maikalu, Ragne Kivimets, Toivo Pilli, Hedi Kull, Tõnis Roosimaa, Meego Rimmel, Einike Pilli, Kairi Luige, Johanna Rosenvald, Sven-Joonatan Siibak.

Kursuse nimi: Piibli hermeneutika

Ainekood: VKTJ.02.03 (3 EAP)

Maht: 3 EAP

Tundide jagunemine: 20 tundi auditoorset tööd ja 58 tundi iseseisvat tööd.

Kursuse nimi inglise keeles: Biblical Hermeneutics

Kursuse õppejõud: Peeter Tamm, peeter@ekkklesia.ee

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane:

- kirjeldab erinevaid tõlgendamismeetodeid ja oskab neid eristada;
- tunneb tõlgendusprotsessi erinevaid komponente ja oskab neid arvesse võtta;
- tunneb üldkeeleteaduse põhiseisukohti ja oskab nendega arvestada Piibli tõlgendamisel;
- loetleb ja selgitab lühidalt Vana Testamendi narratiivi põhilisi elemente;
- tunneb retoorika elemente ja oskab neid kasutada Uue Testamendi tõlgendamisel.

Hindamise meetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamise meetodid	Tähtaeg, E või ME	Hindamiskriteeriumid
1. Tutvumine materjaliga Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	23.-25.08 ME	Materjaliga on tutvutud. Osaletakse arutelul materjali teemadel.
2. Lugeda Lk 18,9-14 ja Ladd, lk 1-6 (teemad: Eellugu ja Mil viisil on Piibel Jumala Sõna?) Lk teksti osas panna kirja 3-4 tähelepanekut teksti kohta ja/või küsimust, mida tekst tekitab. Ladd'i teksti puhul vastata kirjalikult kahele küsimusele: 1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? 2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?	16.09 ME	Lk ev teksti kohta on tähelepanekud kirja pandud. Ladd'i tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.
3. Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“ Lugeda ja uurida: 1) Lk 5,1-11. Lk teksti osas tuleb grupitöö tulemusena kirja panna 4-5 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta: (1) mida märkasin	16.10 ME	Õppematerjali tuntakse ja osaletakse arutelus. Lk teksti osas on tähelepanekud kirja pandud (4-5 teksti uurimise iga etapi kohta) ja nad on vastavuses uurimise antud etapiga (vaatlus, tõlgendus, rakendus). Ladd'i tekst on loetud ja loetu

teksti vaatlusel, (2) teksti tõlgendusel, püüdes vastata küsimusele – mida see või teine asjaolu tähendab? ja (3) teksti rakenduse kohta, vastates küsimusele – kuidas loetut ellu rakendada? 2) Ladd, lk 7-14 (teemad: Mis on kriitika? ning Tekstikriitika). Ladd'i teksti osas tuleb kirjalikult vastata kahele küsimusele: (1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? (2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?		põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.
4. Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“ Lugeda ja uurida: 1) Mt 9, 9-13. Mt ev teksti kohta panna grupitöö tulemusena kirja 3-4 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta (vaatlus, tõlgendus ja rakendus) ja lisaks sõnastada iga etapi kohta 1-2 küsimust. Küsimused aitavad teistel lugejatel teksti uurida (vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse kaudu). 2) Lugeda VT-st 1 Ms 25,19-26 ja 27-34.	09.12 ME	Õppematerjali tuntakse ja osaletakse arutelus. Mt ev kohta on pandud kirja 3-4 tähelepanekut vastavalt ülesandele, lisaks on sõnastatud iga etapi kohta 1-2 küsimust. VT-i tekste tuntakse ja osaletakse arutelus tekstide sisu ja ülesehituse kohta.
5. Lugeda ja uurida: Lk 19, 1-10. Lk ev teksti alusel tuleb seekord isikliku tööna kirja pandud 4-5 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta (vaatlus, tõlgendus, rakendus). Vajadusel võib kasutada kommentaare jmt materjale. Samuti tuleb sõnastada ja kirja panna iga etapi kohta 3-4 küsimust, mis aitavad teisi	14.01 ME	Galaatia kirjaga on tutvutud ja osaletakse arutelul. Lk ev teksti on iseseisvalt uuritud ja kirjalikult tulemus esitatud (nii tähelepanekud teksti uurimise iga etapi kohta kui küsimused). Ladd'i tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.

inimesi väikegrupis teksti tundma-õppimisel ja selle rakendamisel oma elus. Lugeda Pauluse kiri galaatlastele. Samuti lugeda Ladd, lk.14-21 (teemad: Lingvistiline kriitika ja Kirjanduskriitika) Ladd'i teksti alusel vastata kirjalikult kahele küsimusele: (1) Mis on vähemalt 2-3 mõtet, mida loetust enda jaoks õppisin? (2) Mis on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?		
Kirjalik eksamitöö Eksamil tuleb valida üks teema kolme seast: A, B või C: A Tekst ja tõlgendus. Kuidas mõjutab Piibli tõlgendamist keeleteadus ja kuidas Piibli enda tunnistus? B. Mida tähendab, et Vana ja Uus Testament on osad tervikust? Too näiteid tekstidest (1-2) ja läbivatest teemadest (2-3). C. Ühe UT evangeeliumi tekstilõigu terviklik induktiivne analüüs (5-6 tähelepanekut vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse alalt ning 3-4 küsimust iga staadiumi kohta, mis aitaksid teksti tähendust avastada ja lahti mõtestada väikegrupi osalistel).	Märtsi sessiooniks E	Valitud teemal on kirjutatud konkreetselt ja asjatundlikult, võttes arvesse loengutes käsitletut ja kohustuslikku kirjandust. Lisapunkte annab soovitusliku kirjanduse kasutamine. Maht 500 – 800 sõna.

Lõpphinde kujunemine: Lõpphinne kujuneb kahe olulise osa koosmõjus.

1) Mitte-eristavalt (ME) hinnatavad ülesanded peavad olema täidetud: tutvumine eelneva iseseisva töö materjalidega Moodle's ja osalemine vastava teema aruteludes; Piibli tekstide lugemine, ja vastavate ülesannete täitmine; G.E.Ladd'i materjali lugemine ja sellega seonduvate ülesannete täitmine;

2) Eristavalt (E) hinnatakse kirjalikku eksamitööd, mis tuleb kirjutada vastavalt juhendile. Eksamitöö hindamise eelduseks on ME hinnatavate kirjalike tööde esitamine.

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega

Auditoorne õpe	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse töö sisu ja meetodid
August (4)	Tutvuda materjaliga Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	Hermeneutika mõisteid, selgitusi tekstist, mõistmise üldine iseloom Loeng ja arutelu
September (2)	Lugeda Lk 18,9-14 ja Ladd, lk 1-6	Hermeneutika probleemist: horisondid Piibli induktiivse lugemise kolm sammu: vaatlus, tõlgendus, rakendus Loengud ja arutelu
Oktoober (4)	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“ Lugeda: Lk 5,1-11 (vastata küsimustele gruppis) Ladd, lk 7-14 ja vastata küsimustele isiklikult	Üldkeeleteadusest (keeke ülesehitus) ja keeleteaduse mõisteid F. de Saussure'lt. Uus Testament ja keeleteadus Loengud ja arutelu, sealhulgas gruppides, koduse töö küsimuste teemal
Detsember (4)	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“ Lugeda: Mt 9, 9-13 (tähelepanekud, ja sõnasta küsimused) 1 Ms 25,19-26 ja 27-34	Vana Testamendi narratiiv Vana Testamendi narratiivi retoorilised võtted (tekstinäiteid) Lunastusajalooline vaade (skeem) Jumala riik Vanas ja Uues Testamendis Grupiaruteluks 1 Ms 11, 1-11 Loengud ja arutelu
Jaanuar (2)	UT tekstid: Lk 19, 1-10 (märkused ja küsimused) ja Gl kiri Ladd, lk.14-21	Retooriline kriitika Klassikalise kõne ülesehitus Galaatia kirja retooriline analüüs (osaline) Loengud ja gruppitöö
Märts (2)		Traditsioon ja mõistmine Loeng ja arutelu, küsimustele vastamine

Kirjaliku eksamitöö esitamise tähtaeg: 12.03.2021		Eksamitöö ülesanded. Valida tuleb üks teema kolmest. Maht 500 – 800 sõna. A. Tekst ja tõlgendus. Kuidas mõjutab Piibli tõlgendamist keeleteadus ja kuidas Piibli enda tunnistus? B. Mida tähendab, et Vana ja Uus Testament on osad tervikust? Too näiteid tekstidest (1-2) ja läbivatest teemadest (2-3). C. Ühe UT evangeeliumi tekstilõigu terviklik induktiivne analüüs (5-6 tähelepanekut vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse alalt ning 3-4 küsimust iga staadiumi kohta, mis aitaksid teksti tähendust avastada ja lahti mõtestada väikegrupi osalistel).
---	--	--

Kohustuslik kirjandus

1. Õppematerjalid (loengud, esitlused jmt) Moodle keskkonnas
2. Ladd, G.E. 1996. Uus Testament ja kriitika. Referaat. Tartu
3. Grenz, S.J. 2003. Postmodernismi aabits. Tallinn: Logos, lk 102-124.
(täiendamisel)

Soovituslik kirjandus

1. Alter, R. 1981. The Art of Biblical Narrative. The Jewish Publication Society of America.
2. Berlin, A. 1983/1994. Poetics and Interpretation of Biblical Narrative. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns
3. Coggins, R.J., Houlden, J.L. (eds) 1990. A Dictionary of Biblical Interpretation. London: SCM Press
4. Fee, G.D., Stuart, D. 1993. How to read the Bible for all its worth. Grand Rapids, Michigan: Zondervan
5. Green, J. (ed) 1995. Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
6. Greidanus, S. 1988. The Modern Preacher and The Ancient Text. Interpreting and Preaching Biblical Literature. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
7. Greidanus, S. 2007. Preaching Christ from Genesis: Foundations for Expository Sermons. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans

8. Ryken, L., Wilhoit, J.C., Longman III, T. (eds) 1998. Dictionary of Biblical Imagery. Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press
9. Westphal, M. 2009. Whose Community? Which Interpretation? Philosophical Hermeneutics for the Church. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic

(täiendamisel)

Kultuurihermeneutika - (3 EAP)
Kursuse nimi inglise keeles -
Kursuse õppejõud Kaarel Väljamäe

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- eristab kristluse põhiolemust selle kultuurilistest vormidest
- analüüsib kogudusliku kultuuri dünaamika põhjusi ja ulatust
- kirjeldab kogudusliku elu ilminguid kultuuriteoreetiliste tekstide valguses
- pakub praktilisi võimalusi kogudusliku kultuuri kujundamiseks
- arendab oskust lüüa kaasa ühiskonnas aktuaalsetel teemadel

Õpiväljundid inglise keeles Cultural Hermeneutics

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähts- aeg, E või ME	Hindamiskriteeriumid (peavad katma õpiväljundid)
1. kollokvium loetud teose põhjal	märts ME	aktiivne osalus vestluses
2. juhtumianalüüs - esitatud töös on kasutatud loengus käsitletud meetodeid ning pakutakse välja rakendusvõimalusi	mai ME	ühe kultuuriteksti või -praktika lähivaatlus ning esitus

Lõpphinde kujunemine –Ainekursuse hinne on mitteeristav. Aine sooritamiseks tuleb teostada mõlemad hindamismeetodid vastavalt kriteeriumidele.

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega(õppija tundide arvestusega, nii et lõpuks saab kogu aine maht kokku, 1EAP=26 õppija akadeemilist tundi)

Auditoorne õpe (kes õpetab?)	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse töö sisu ja meetodid
Jaanuar (4)	-	1.Kultuur. Mõiste ja praktikad. 2.Kultuurihermeneutika ülesandest ja meetodist.
Veebruar (4)	veebiloeng on kuulatud	3. Kohaliku koguduse ajaloolis-kultuuriline kontekst. Süsteemikriitika. Arengudünaamika.
Märts (6)	valitud teos on loetud ning kokkuvõtte esitatud	4. Kogudus kultuuriloojana. 5. Kristus ja kultuurid: viis võimalust suhestuda.
Mai (4)	kohustuslikud artiklid on loetud, juhtumianalüüs esitatud	6. Etnokultuuriline perspektiiv. Kas „eesti kristlus” on olemas? 7. Eshatoloogiline perspektiiv. Kas „kristlik kultuur” on olemas? 8.Ettekanded.

Kohustuslik kirjandus

Raud, Rein. Tähenduste keeris: tervikliku kultuuriteooria visand. Tallinn: 2018.

TLÜ Kirjastus (lk 18-202)

Kuidas uurida kultuuri? Kultuuriteaduste metodoloogia, koostaja Tamm, M.

Tallinn: 2016. (lk 7-50)

vabal valikul peatükk raamatust Kuidas uurida kultuuri?

Nimekirjast (kollektiivselt) valitud erialane teos.

Soovituslik kirjandus

Lane, Tony. Õhtumaa mõtte loojad. Tallinn: 2002.

Crouch, Andy. Culture making. Illinois: 2008

Homileetika 6 EAP

Kursuse nimi inglise keeles -

Kursuse õppejõud – Kaarel Väljamäe

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane ...

- oskab mõtestada jutluse rolli koguduse arengus ja kaasaegse kultuuri kontekstis
- oskab selgitada jutlustamise kui avaliku kõne motiive ja selle komponentide omavahelisi seoseid;
- teab põhilisi võtteid jutluse ettevalmistamisel (eksegeetiline ja hermeneutiline lühianalüüs) ning valdab jutluse tervikuks komponeerimise tehnikaid
- mõistab keha kui jutlustaja instrumenti ning omandab baasoskused hääle arendamiseks ja vormis hoidmiseks
- valmistab ette ja peab kursuse käigus õpitu põhjal jutluse ning annab omandatud teooria ja kogemuste abil konstruktiivset tagasisidet kaaslaste jutluste kohta.
- analüüsib jutlustaja isiksust ning suudab luua isikupärase võttestiku kestvaks arenguks kõnelejana

Õpiväljundid inglise keeles....

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Täht-aeg, E või ME	Hindamiskriteeriumid (peavad katma õpiväljundid)
1. videointervjuu eeskujuga ning lühianalüüs	okt, ME	intervjuu põhjal sõnastatud kirjalikult vähemalt 3 jutlustaja rusikareeglit
2. lavakõne harjutus – teksti ette kandmine	jaan E	positiivse tulemuse jaoks on tekst ettekandmiseks läbi töötatud ning selgelt ja täpselt esitatud
3. kuulamise kodutöö: lühianalüüs	veebr ME	sisuline, argumenteeritud analüüs esitatud vastavalt juhendile
4. lühijutlus/sõnum suulises vormis	märts E	esitatud kõne ja tagasiside teistele
5. jutluste kava/konspekt põhipunktidenä („outline”)	aprill E	konspektid on koostatud vastavalt juhendile
6. kirjalik eksam	juuni E	eksamiks vaadata üle kogu kursuse materjal

Lõpphinde kujunemine

Aine on eristava (E) hindamisega. Eksami sooritamiseks peavad olema kõik kodutööd sooritatud. Lõpphinne kujuneb praktiliste tööde (lavakõne harjutus, lühijutlus/sõnum, jutluste kava) ja kirjaliku eksami põhjal.

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega (õppija tundide arvestusega, nii et lõpuks saab kogu aine maht kokku, 1EAP=26 õppija akadeemilist tundi)

Auditoorne õpe (kes õpetab?)	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse töö sisu ja meetodid
September (4)	-	1. Ülevaade kursusest. 2. Jutlustamise teoloogiline alus.
November (4)	lugeda "Sõnast sõnumiks" lk 13-61	3. Jutluse tüübid. 4. Jutluseks valmistumise põhitõed.
Detsember (2)	lugeda "Sõnast sõnumiks" 214-234	5. Jutlustaja instrumendid. Keha, hääl, mootorika.
Jaanuar (6)	lugeda "Sõnast sõnumiks" lk 91-115	6. Retoorilised võtted. Jutluse aeg ja ruum. 7. Lavakõne harjutus.
Veebruar (6)	Lugeda "Sõnast sõnumiks" 62-88; kuulamisharjutuse kodutöö esitatud	8. Jutlustaja isik. Eeldused ja võimalused arenguks. 9. Jutluse kuulamine.
Märts (4)	lugeda „Sõnast sõnumiks“ lk 116-209	10. Lühisõnumite ettekanne. 11. Jutluse komponeerimise tehnikad.
Aprill (6)	konspektid esitatud	12. Jutluse roll koguduse arengus. Ajalooline ülevaade ja tänapäev. 13. Jutluse ülesanne uute meediumide seas.
Juuni (4)	kirjalik eksam	14. Kursuse kokkuvõte. Elu peale jutlust.

Kohustuslik kirjandus

Tankler, M&Ü. Sõnast sõnumiks : homileetika käsiraamat. Tallinn, Allika 2019

Keller, T. Preaching: Communicating Faith in an Age of Skepticism. New York: 2015

Soovituslik kirjandus

Pohl, A. Eksegees, meditatsioon, kontseptsioon: Juhiseid jutlustajale Jumala sõna kuulutamisel. Teoloogia ja praktika nr 4 Tartu: KUS 1997

T. Lehtsaar, Soom, K. (koost). Homileetika. Tartu Ülikooli Kirjastus, 2005

Veinmann, M. Vajadus olla mõistetav: kõne kui eneseväljendus: arutlusi ja harjutusi. Tallinn 2001

Anderson, C. TED kõnelemise kunst: avaliku esinemise põhitõed. Tallinn, Helios. 2019

Hägg, G. Praktiline kõnekunst. Loomingu Raamatukogu. Tallinn: AS Perioodika 2003

(:) kivisildnik. See õige luuleõpik. JI. Saarde-Pärnu: 2015

Hingehoid

Maht. 6 EAP (36 akadeemilist tundi loengud/seminarid ja 120 tundi iseseisvat tööd)

Õppejõud:

- Monika Lige, RKH, monikalige@gmail.com
- Meego Remmel PhD, meego@ekkesia.ee
- Tõnu Lehtsaar, PhD, tonu.lehtsaar@ut.ee
- Naatan Haamer, MA, naatan.haamer@kliinikum.ee
- Karita Kibuspuu, MA, karita@sobraltsobrale.ee

Õpiväajundid. Ainekursuse läbinud üliõpilane:

- 1) tunneb hingehoiu ja nõustamise põhikoolkondi ja mõisteid,
- 2) mõistab hingehoidliku kontakti ja nõustamissituatsiooni olemust,
- 3) oskab kavandada ja läbi viia hingehoidlikku vestlust, rakendades eesmärgipäraselt lihtsamaid nõustamisvõtteid,
- 4) rakendab nõustamises usulisi praktikaid,
- 5) tunneb kriisi ja leinaprotsessi kulgu ning oskab nendega arvestada
- 6) hindab oma kompetentsuse piire ja vajadusel aitab nõustataval leida erialast abi.

Hindamine

<i>Hindamismeetodid (HM 1-5)</i>		<i>Hindamiskriteeriumid</i>
1. Essee “Mis on hingehoid ja milline on minu nägemus hingehoidliku suhtumisega kogudusest?”	Okt 2020 ME	Essees on kasutatud loetud kirjanduse seisukohti on kirjeldatud enda nägemust hingehoidliku suhtumisega kogudusest oma seisukohti on põhjendatud ja seostatud kirjandusega Essee pikkus on 2-3 lk (800-1200 sõna)
2. Hingehoiu meetodite ülevaade Lehtsaare ja Kettuneni raamatute põhjal	Dets 2020 E	Kõik kahes raamatus välja toodud HH meetodid on nimetatud Iga meetodile on lisatud omapoolne arvamus Arvamust on põhjendatud Ülevaate pikkus on 3-4 lk (1200-1600 sõna)
3. Õppekäik Diakooniahaiglas ja selle põhjal täidetud tööleht	15. märts 2021 ME	Töölehe küsimused on vastatud. - Mis oli julgustav? - Mis kõnetas?
4. Arutlev essee Piibli teksti ja loetud kirjanduse põhjal „Kriisis inimene ja tema toetamine“	Aprill 2021 E	Kriisi olemus on kirjeldatud. Kasutatud piiblitekst sobitub kriisi teemaga.

		Viidatud on vähemalt kolmele kriisi puudutavale kirjandusallikale Essees on välja toodud peamised kriisis inimese toetamise viisid. Essee pikkus on 3-4 lk (1200-1600 sõna)
5. Arutelu materjali põhjal “Mis on minu jaoks nõustamisprotsessis oluline?”	Mai 2021 ME	Töö koosneb kahest osast- teooriast ja isiklikust arvamusest Nõustamisteooriad on kirjeldatud Isiklikus arvamuses on kirjeldatud eelistatud meetodid ja eelistusi põhjendatud Arutelu pikkus on 2-3 lk (800-1200 sõna)
6. Hingehoidliku eesmärgiga lühikõne videosalvestus või esitlus	Juuni 2021 ME	On kasutatud ühte piibliteksti. Kasutatud piiblitekst sobib hingehoidlikusse kõnesse. Kõne seostub piiblitekstiga. Kõnes öeldu on inimest toetav. Ühe teise üliõpilase kõne on analüüsitud.

Hindamine on eristav. Sooritatud peavad olema kõik tööd. Eristavate hindamismeetodite hinde keskmisest saab kursuse hinne.

Õppeprotsess

Igaks loenguks ja seminariks tuleb läbi lugeda ettenähtud kirjandus.

	<i>Eeltöö</i>	<i>Teemad</i>	<i>Õppejõud</i>
August 4t		Hingehoiu mõiste, alused, põhimõte ja koolkonnad. Kaasaegsed suundumused hingehoius.	Monika Lige
September 4t	Loe: T. Lehtsaar “Hingepilk” A.Sainio “Kristliku Hingehoiu põhimõtted” P. Kettunen “Aitav kohtumine I. Hingehoiu alused ja teoloogia” 1. peatükk (lk 7-70)	Arutelu loetu üle, grupitööd. Hingehoidlike teemade käsitlemine. Vaimulikud küsimused hingehoius.	Meego Rimmel

November 4t	Loe: T. Lehtsaar "Hingehoiu psühholoogia" (lk 122-320) P. Kettunen "Aitav kohtumine I. Hingehoiu alused ja teoloogia" (lk 71-120)	Hingehoidlikud meetodid. Kontakti loomine, suhtlemine, vestlus. Hingehoiusuhe kui protsess. Probleemid hingehoius.	Tõnu Lehtsaar
Detsember 4t	Loe: P. Kettunen "Aitav kohtumine I. Hingehoiu alused ja teoloogia" (lk 120-135)	Praktilised harjutused, grupitööd. Hingehoiu eetilised küsimused.	Meego Remmel
Jaanuar 4t	Loe: https://cancer.ee/wp-content/uploads/2018/03/L%C3%A4hemalt-leinast-ja-kaotusega-hakkama-saamisest.pdf K. Aalto "Hospiitsteenus surija toetajana" E. Kübler-Ross, D. Kessler "Leinast ja leinamisest. Leinale tähenduse andmine. Leina viis staadiumi"	Leina faasid. Leina protsess. Lapse lein. Suitsiid. Surm.	Naatan Haamer
Veebruar 4t	Vaata: https://arhiiv.err.ee/vaata/iseolemine-lemmy https://arhiiv.err.ee/vaata/iseolemine-eiko-ja-martin https://arhiiv.err.ee/vaata/iseolemine-ulle või mõni muu osa saatest "Iseolemine"	Erivajadused ja hingehoid. Kuidas suhelda erivajadusega inimesega, millega arvestada.	Meego Remmel
Märts 4 t	Loe: K. Aalto, R. Gothóni "Inimese kõrval" T. Lehtsaar "Hingepilk"	Kriisi tunnused, etapid, kulg. Kriisiga toimetulek. Läbipõlemine.	Naatan Haamer
Aprill 4 t	Loe: A. Kidron "Nõustamispsühholoogia" (lk 3-132)	Nõustamise alused, protsess, ülesehitus. Pere hingehoidlik nõustamine.	Karita Kibuspuu
Juuni	Loe:	Kasuaalkõne koostamine. Mõne	Meego

4t	Piiblist (mõni) kirjakoht, mille põhjal kõne koostad	teise üliõpilase töö analüüsimine. Auditooriumis mõne töö ettekandmine, analüüsimine.	Rommel
----	--	---	--------

Kohustuslik kirjandus:

- Tõnu Lehtsaar. *Hingehoiu psühholoogia*. Tallinn, Logos AS, 2015.
- Tõnu Lehtsaar. *Hingepilk*. Tallinn, Logos, 1994.
- Paavo Kettunen. *Aitav kohtumine I. Hingehoiu alused ja teoloogia*. Tallinn, UI, 2016.
- Kirsti Aalto, Raili Gothóni. *Inimese kõrval. Hingehoiu õpik*. Tallinn, UI, 2010.
- Elisabeth Kübler-Ross, David Kessler. *Leinast ja leinamisest. Leinale tähenduse andmine. Leina viis staadiumi*. Tänapäev, 2019.

Soovituslik kirjandus:

- Frank Minirith, Paul Meier. *Õnn on enda teha*. Tallinn, Logos, 2000.
- Adolf Köberle. *Hingekarjase hingehoid*. Tallinn, Logos, 1995.
- Anti Kidron. *Nõustamispsühholoogia*. Tallinn, Mondo, 2002.
- Kristi Aalto. *Hospiitsteenus surija toetajana*. SA Vähihaigete Toetusravi, 2013.
- Aarno Sainio. *Kristliku hingehoiu põhimõtted*. Tallinn, Logos, 2002.

VKTJ.05.05**Kursuse nimi ja maht** – Koguduse juhtimine (6 EAP)**Kursuse õppejõud** – Meego Remmel

Maht 36 kontakttundi, 104 iseseisvat tööd

Õpiväljundid eesti keeles. Ainekursuse läbinud üliõpilane:

- orienteerub kaasaegse organisatsioonikultuuri ja juhtimise teooriates ja praktikates, analüüsib teoloogiliselt koguduse arengu ja juhtimise eripära;
- tunneb ja rakendab enesejuhtimise põhioskusi
- oskab meeskonda luua, visioneerida ja juhtida
- tunneb koguduste rajamise ja tervikliku arendamise kaasaegseid teooriaid ja praktikaid;
- analüüsib koguduse rolli ja tegevust missionaalses perspektiivis, visandab koguduse eesmärgi ja muudatusi nende elluviimiseks,
- oskab juhtida kommunikatsiooni koguduse igapäevaelus ja muudatuste keskel;

Hindamismeetodid		Hindamiskriteeriumid
<i>Koguduse kui organisatsiooni teoloogiline analüüs</i> Teoloogiline analüüs koguduse eripärast organisatsioonina lähtudes Simon Sineki raamatust või GLS videokõnest <i>The Infinite Game</i>	nov	• Analüüsis on toodud näiteid lõpliku ja lõputa mängu kohta Piiblist ja kirikuajaloost • Võrdlused viitavad raamatus <i>Organisatsioonikäitumine</i> räägitule
<i>Intervjuu juhiga</i> Tee ühe juhiga videointervjuu tema enesejuhtimise praktikatest. Võrdle ennast temaga isikutüübina ja enesejuhtimise praktikates. Nimeta oma arengukohad.	dets	• Nimetatud on 4-5 enesejuhtimise praktikat • Ennast on võrreldud intervjuueeritud juhiga isikutüübi mõttes • Enda enesejuhtimise praktikaid on hinnatud ja nende arengukohad nimetatud
<i>Kahe mudeli võrdlus</i> Joonista raamatu <i>Missiooniteadlik juht</i> põhjal kaks skeemi: raamatus esitatud ideaal ja oma koguduse skeem. Selgita erinevusi ja sarnasusi. Külasta võimalusel oma koguduse juhatuse koosolekut.	veebr	• Kaks skeemi on joonistatud • Skeemide erinevustele on lisatud põhjendused • Eraldi on analüüsitud oma koguduse missionaalsust • Külastatud juhatuse koosolekust (kui toimunud) on tehtud järeldusi; • Raamatu põhjal on vastatud, kuidas juhtida olemasolevat

		kogudus missiooniteadlikkuse
<i>Kontrolltöö</i> Teadmiste kontroll koguduse asjaajamisest	märts	Õigete vastuste protsent on vähemalt 70
<i>Visiooniplaan</i> Meeskondliku koguduse juhtimise visiooni loomine ja selle elluviimise plaan	juuni	- Visioon lähtub varem tehtud analüüsist - Visioon on selge ja hästi edastatav - Visandatud on realistlikud sammud visiooni elluviimiseks järgmise aasta jooksul

Lõpphinde kujunemine. Kõik viis hindamismeetodit peavad olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele. Hinde kujuneb keskmisena E (eristavate) hindamismeetodite põhjal.

- Koguduse kui organisatsiooni teoloogiline analüüs - E
- Intervjuu juhiga – ME (mitte-eristav)
- Kahe mudeli võrdlus - E
- Kontrolltöö – E
- Visiooniplaan - E

Õppeprotsessi kirjeldus koos sessiaegadega

Eelnev töö	Sess	Kontaktundide selgitus (koolitajaga)
-	Aug 6t	Uue Testamendi juhtide esiletuleku ja juhtimise mustrid Juht ja tema annid meeskonnas – (zoomi)grupiintervjuu (Meego Remmel)
Loe raamatut <i>Organisatsioonikäitumine</i>	Okt 4t	Organisatsioonikultuuri ja juhtimise teooriad Jätkusuutliku juhtimise ja inimeste võimestamise rutiinid koguduses (Meego Remmel & Meelis Kibuspuu)
Koguduse kui organisatsiooni teoloogiline analüüs	Nov 6t	Seminar – koguduse kui kristliku organisatsiooni eripära (kodutöö) Organisatsiooni juhtimine sekulaarses maailmas (tulemuse- või inimesekeskne?) (Meelis Etti & Anti Tammo)
Intervjuu juhiga	Dets 4t	Enesejuhtimise isikupärased praktikad (Meego Remmel)

Loe raamatut <i>Missioniteadlik juht</i>	4t jaan	Koguduse arendamine (Einike Pilli & Meego Remmel) Koguduse rajamine (Peep Saar)
Kahe kogudusliku elu ja juhtimise mudeli võrdlus	Veebr 4t	Analüüsi seminar (Meego Remmel) Heamajapidajalik ressursside haldamine koguduses (Eliisabet Rehepapp)
Õppimine kontrolltöök	4t Märts	Kontrolltöö koguduse asjaajamisest Õppiv organisatsioon ja orgaaniline jüngerlus (Einike Pilli)
	4t Apr	Koguduse juhtimine ja kuvand sekulaarses ühiskonnas Missioon ja kommunikatsioon koguduses (Gunnar Kotiesen & Sven-Joonatan Siibak)
Visiooniplaan	4t mai	Visioonide esitlus ja arutelu Koolituse kokkuvõte (Meego Remmel)

Kohustuslik kirjandus-video

- Alan J. Roxburgh, Fred Romanuk. Missiooniteadlik juht. Kuidas juhtida kogudust muutuste tuules. MTÜ Allika kirjastus, Tallinn 2014
- A. Virovere, R. Alas, J. Liigand. 2005. „Organisatsioonikäitumine.“
- Einike Pilli. Erinevad inimesed meedkonnas: kas probleem või rikkus? (lk 98-109). Meego Remmel. Juht on esmalt iseenda juht (lk 155-163) Valitud lugemispeatükid raamatust: Ü. Tankler (Toim.). Nagu Jumal juhatab. Teoreetilisi ja praktilisi õppetükke vaimulikust juhtimisest. Allika kirjastus, Tallinn 2007.
- Dietrich Gerhard Schindler. The Jesus Model: Planting Churches the Jesus Way. Piquant Editions, Carlisle, UK, 2013 (lk 1-36).
- Simon Sinek, The Infinite Game (2019 raamat või GLS videokõne).
- Kirikute ja koguduste seadus. Mittetulundusühingute seadus. Raamatupidamise seadus.

Soovituslik kirjandus – videomaterjal:

- William R. Hoyt. Numbritega efektiivseks. Kirikule tähtsad arvud. MTÜ Allika kirjastus, Tallinn 2008.
- Global Leadership Summit videomaterjalid (DVD, online digitalteamedition.com)
- Henry Cloud. Integrity. The Courage to Meet the Demands of Reality. Harper Collins 2009.
- Alan Hirsch, Darryn Altclass. The Forgotten Ways Handbook: A Practical Guide for Developing Missional Churches. Grand Rapids, Brazos Press, 2007.
- John Stott. Elav kirik. Eluaegse pastori töökspidamised. Tallinn, Allika, 2009.

VALIKAINED

Õppeaine kood ja nimetus	Suhtlemispsühholoogia
Õppeaine kood ja nimetus inglise keeles	
Õppeaine maht (EAP)	3 EAP
Õppeaine toimumise semester	Sügissemester 2020/2021
Õppeaine üldeesmärgid	Anda üliõpilastele teadmisi ja praktilisi kogemusi erinevates suhtlemisostkustes.
Õppeaine õpiväljundid	Ainekursuse läbinud üliõpilane • oskab ära tunda, sõnastada ja väljendada koha-seid ootusi oma suhtluspartnerile; • tunneb ja oskab kasutada adekvaatse eneseväl-jenduse tasandeid ning aktiivse kuulamise tehnikaid; • oskab tundeid nimepidi nimetada; • teeb vahet kattetunnetel ja esmastel tunnetel; • analüüsib enda ja teiste “armastuse keeli”; • teab, kuidas luua avatud ja terveid suhteid meeskonnas/kogukonnas; • tunneb erinevaid konflikti lahendamise stiile. Oskab kasutada konstruktiivseid konflikti lahen-damise tehnikaid ning eristada neid neljast peamisest ebaefektiivsest käitumisest.
Õppeaine lõpuhindamine	Õppeaine lõpeb praktilise suhtlemisülesande ning kirjaliku eneseanalüüsiga
Lõpuhindamise kujunemine	Arvestuse saab kohalkäimise, praktilise ülesande sooritamise ja eneseanalüüsi esitamise järel.
Õppeaine aineosad, nende mahud	Osalemine seminarides ja praktiline ülesanne (2EAP) Kirjalik eneseanalüüs (1 EAP)
Õppetöö keel	Eesti keel

Õppeaine läbimise eeltingimused (eeldused vms)	Eeldused puuduvad
Õppeainet läbi viiv struktuuriüksus	

Õppeaasta ja semester	2020/2021 sügis
Kursus(ed)	
Õppeaine või õppeaine aineosa nimetus	Suhtlemispsühholoogia
Põhiläbiviija (nimi, e-mail, ak. kraad)	Karita Kibuspuu mag.(koolipsühholoogia);
Läbiviijad (nimed, e-mail)	Karita Kibuspuu karita@sobraltsobrale.ee
Õppetöö läbiviimise mahud ja vormid akadeemilistes tundides	18 akadeemilist kontakttundi – ülejäänud töö iseseisev ja meeskonnas
Iseseisvate tööde loetelu ja kirjeldus	Eneseanalüüs. Üliõpilane analüüsib oma suhtlemisioskusi ning sõnastab oskused, mis vajavad tema hinnangul kõige enam arendamist. Seejärel koostab üliõpilane endale praktilist väljakutset sisaldava suhtlemisülesande ning viib selle ellu (nt. vestlus keerulisel teemal; oma ootuste kohane väljendamine; emotsioonide kohane väljendamine; enesekehtestamine konkreetses olukorras konkreetse inimesega, vms. Lõpuks analüüsib üliõpilane oma sooritust ning kursuse käigus toimunud enesearengut (Kas toimus, mis oli abiks? Kui ei toimunud, miks ja mida järgmisel korral teisisi teha.).
Hindamismeetodid ja –kriteeriumid, hindamiste toimumise aeg	Hindamine toimub jooksvalt ning arvestuse saamine toimub viimase kohtumise refleksiooniringi käigus, kui üliõpilane on osalenud seminarides, täitnud praktilise ülesande ning esitanud eneseanalüüsi (viimaseks korraks). Eneseanalüüs peab olema vormistatud korrektselt ja sisukalt. Hindamisel võetakse arvesse üliõpilase seminarides ning refleksiooniringis osalemise aktiivsust.
Arvestuse saamise tingimused	Vt eelmist punkti.

Õppeaine lõpptulemuse kujunemine	Vt lõpphinde kujunemine
Võlgnevuste likvideerimise nõuded	Võlgnevusi saab likvideerida kuni 2020a. lõpuni. Kui võlgnevusi selleks ajaks ei likvideerita, tuleb aine sooritada uuesti.

VKTJ.06.07

Muudatuste juhtimine ja konfliktide lahendamine.

14.-15.10.2020

Maht: 3EAP

Õppejõud: Einike Pilli, ja Karmen Maikalu, külalisena Haide Antson ja Sven-Joonatan Siibak

Õpiväljundid. Ainekursuse osalenud

- mõistavad koguduste arengufaase ning seostavad neid enda kogemustega;
- analüüsivad muudatuste tegemise ohte ja võimalusi kirikuloo näidetel;
- analüüsivad konfliktide tekkimise põhjuseid ning oskavad neid ära hoida ja lahendada;
- teavad peamisi muudatuste käigus tekkivate konfliktide põhjuseid ning analüüsivad mõnda neist sügavuti;
- oskavad muudatusi ette valmistada ja läbi viia.

Päevakava

14.10 Muudatuste juhtimine (EP)

Kell 9-18.30

- Mida võiks Jumal arvata muudatustest? Juhitud arutelu
- Muudatuste vajalikkus ja võimalikkus kristlikus kogukonnas. Koguduse arenguetapid.
- Muudatuste juhtimise kogemused ettevõtetes ja avalikus sektoris – intervjuu Haide Antsoniga
- Muudatuste juhtimise kogemused koguduslikus keskkonnas – intervjuu Sven-Joonatan Siibakuga
- Muudatuste grupi-coaching
- Muudatuste juhtija ABC ja töövõtted – kokkuvõttev praktikum

15.10 Konfliktide lahendamine (KM)

Kell 9-17.15

- Mis on konflikt ja kas seda tohib üldse juhtuda?
- Miks peaks konflikte lahendama?
- Konfliktid isiklikus elus
- Koguduslikud konfliktid
- Konfliktilahendamise simulatsioonid

Peale koolitust on **kodutöö** kõigile, kes tahavad ainepunkte (vt allpool) – **tähtaeg** (lepime koos kokku)

Hindamismeetod: Juhtumianalüüs

Analüüs koosneb järgmistest osadest:

1. Kirjelda ühte Sinu meelest muudatust vajavat või juba toimunud muudatuse situatsiooni koguduses. Tee seda võimalikult detailselt ja täpselt, kirjeldades erinevaid osapooli.

2. Kirjelda muudatuse juhtimise etappe – kas ideaalis või tegelikkuses. Kui muudatus on juba toimunud, anna sellele oma hinnang.
3. Kirjelda ühte tegelikku või võimalikku konflikti, mis muudatuse faasis võib tekkida või on tekkinud. Analüüsi selle lahendamise viise, kasutades kursusel õpitut.
4. Nimeta aspekte, mida muudatust juhtiv inimene peaks kindlasti märkama ja tegema. Kaardista väike muudatuse juhtimise plaan. Kasuta kirjandust ja viita sellele.
5. Postita oma kirjatöö tähtajaks Moodle keskkonda. Seal saad ka tagasisidet.

Hindamiskriteeriumid:

- Analüüsi pikkus on vähemalt 5000 tähemärki koos tühikutega
- Kõik juhendis esitatud punktid on kajastatud
- Kasutatud kirjandus on viidatud

Kasutatav kirjandus:

A. Roxburgh, F.Romanuk, "Missioonitundlik juht"

T. Lehtsaar, "Suhtlemiskonflikti psühholoogia"

H. Krips, "Konfliktidest ja suhtlemisoskustest õpetamisel ning juhtimisel"

H. Lacey, "Kuidas lahendada konflikte töökohal"

R. Alas, "Juhtimise alused" 2004, 2008

R. Alas, "Organisatsioonide arendamine" 2010

R. Alas, "Kriisijuhtimine: Kriis kui võimalus."

R. Alas, "Muudatuste meistrikläss"

P. Scazzero, "Emotsionaalselt terve vaimsus"

M. Frost, A. Hirsch, "The Shaping of Things to Come"

M. Gladwell, "Outliers"

L. Wiseman, "Rookie Smarts"

C. Powell, "It Worked for Me"

P. Scazzero, "The Emotionally Healthy Church"

R. H. Barton, "Strengthening the Soul of your Leadership"

AINEKAVA

VKTJ.06.11 Heebrea keel, 3 EAP, 2020/2021

Kursuse õppejõud Ermo Jürma, Mag. theol., ermo@kus.tartu.ee

Õpiväljundid

Õppeaine läbinud üliõpilane

- loeb Vana Testamendi heebreakeelset teksti,
- tunneb valikut Vana Testamendi enamlevinud sõnavarast,
- analüüsib verbaal- ja nominaallauseid,
- tunneb noomeni ja tugeva verbi (põhitüves Kal) põhivorme,
- tõlgib sõnaraamatu ja abivahendite toel Vana Testamendi lihtsaid proosatekste.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	eristav (E)	Hindamiskriteeriumid
Sõnade tööd ja tunnikontrollid	E	Iga sõnade töö ja tunnikontrolli eest on võimalik saada kindel arv punkte (madalaima positiivse tulemuse saamiseks on vajalik saada maksimaalsest punktisummast vähemalt 51%).
MOODLEs asuvad testid	E	MOODLE hindab iga testi vastavalt selle konkreetsetele kriteeriumitele
Suuline eksam 20 minutit. 20 minutilise ettevalmistuse järel lugeda, tõlkida ja analüüsida etteantud piiblisalmeid	E	Õpiväljundites loetletud komponentide omandamise tase.

Lõpphinde kujunemine

Ainekursuse lõpphinne moodustub 20% sõnade tööde ja tunnikontrollide hindest kontakttundides, 20% iseseisvalt lahendatud MOODLE testide hindest ja 60% suulise eksami hindest.

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega (õppija tundide arvestusega, nii et lõpuks saab kogu aine maht kokku, 1EAP=26 õppija akadeemilist tundi)

Aeg	Kontaktunnid – 20 tundi (sh hindamismeetodid)	Iseseisev töö – 58 tundi (sh hindamismeetodid)
sept	Tähestik, konsonandid, vokaalid, hääldus Peatükk I: sõnad ja juured Peatükk II: nominaallausead Sissejuhatus www.biblehub.com	Tähestiku omandamine, harjutused MOODLES ja ptk I +II.
nov	Peatükk III: ase- ja omadussõnad; mees- ja naissugu Peatükk IV: verbaallausead, sufiskkonjugatsioon	Õpiku ja MOODLE ülesannete lahendamine
dets	Peatükk V: status constr Peatükid VI: prefiskkonjugatsioon	Õpiku ja MOODLE ülesannete lahendamine
jaan	Peatükk VII: ainsus-mitmus Tunnikontroll: sõnad, lause tõlge Peatükk VIII: isikusufiksid	Õpiku ja MOODLE ülesannete lahendamine
veebr	Peatükk IX: partitsiibid, infinitiivid Tunnikontroll: sõnad, tõkelausead	Õpiku ja MOODLE ülesannete lahendamine Kõikide testide esitamine MOODLES
	20+20 min suuline eksam	

Kohustuslik kirjandus

John F.A. Sawyer. Piibliheebrea keel algajale. Tallinn 2011

Ermo Jürma. KUS-MOODLE 2017: heebrea keele lühisõnastikud, grammatika, harjutused, testid.

Heebrea Piibli interlineaarne ingliskeelne õppeportaal: <http://biblehub.com/interlinear/>

Soovituslik kirjandus

Valitud osad heebrea keele audio-videokursusest inglise keeles:

<http://www.animatedhebrew.com/lectures/index.html>

Ülistusteoloogia ja -praktika, I osa (VKTJ.06.16)

Õppejõud: Ragne Kivimets

Õpiväljundid. Ainekursuse läbinud osalejad

- kirjeldavad ülistuse mõistet, sisu ja praktikat piibellikult pärandis ja kirikumuusika ajaloos;
- tunnevad ja võimalused rakendavad koguduse kui terviku ja andidepõhise meeskonnatöö ülesehitamise ja juhtimise uustestamentlikke eeldusi ja järelusi;
- analüüsivad koguduselaulu mõju kristliku sõnumi ja kogudusliku ülistuse elavakssaamisel;
- oskavad planeerida ja ellu viia ülistust jumalateenistust tervikus meeskonnatööd tehes

Hindamine: Eristav.

Hindamine

Hindamismeetod	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Psalmi koostamine.	Kolmapäev, 14.10.2020 tunnis kirjutame	Psalm on läbi mõeldud ja koostamisel on arvestatud aines saadud sisenditega Psalmide kohta. Tunnitöö
Laulude valimine jumalateenistusele.	Neljapäev, 15.10.2020 grupitöö tunnis, Moodle keskkonda laadimine.	Situatsioonülesanne, kus tudengid analüüsivad meeskondlikult etteantud jumalateenistuse eelolevat infot ja sellele vastavalt valivad sobilikud ja temaatilised laulud, et teenistus oleks terviklik. Osatakse põhjendada laulude valikut vastavalt aines saadud teadmistele. Tunnitöö.
Valikülesanne 1: 800-essee “Kogudus kui tõeline ülistaja” Vaughan Roberts “Tõeline ülistus” põhjal	Esmaspäev, 16.11.2020, Moodle keskkonda laadimine.	Lugeda Vaughan Robertsi “Tõeline ülistus” ja sellele viidates kirjutada u 800-sõnaline esse, kus on arutatud ülistusest kui laiemalt kui muusika, kuid mis puudutab ka ülistuse muusikalist aspekti.
Valikülesanne 2: 800-sõnaline essee “Meie koguduse ülistusteoloogilised arusaamad” oma koguduse intervjuude põhjal	Selle töö osakaal ainekult on 50%.	Viia läbi intervjuusid oma koguduse kolme erineva põlvkonna esindajaga (vähemalt 5 inimest) etteantud küsimustel. Analüüsida vastuseid ja sellele toetudes kirjutada u 800-sõnaline essee.

Kursuse sooritamiseks peavad olema tehtud kolm hindamismeetodit: psalmi kirjutamine, laulude valik jumalateenistusele ja üks valikülesannetest.

PÄEVAKAVA:

Kolmapäev, 14.10 kell 9-18.30

- Mis on ülistus ja mis ta ei ole? Piibliuuring, materjalide töötamine (Helina Voogne)
- “Osadus ja ülistusteoloogia”. (Meego Remmel videos ja analüüs)
- Grupitöö ja arutelu
- Laulud kui teoloogiline õpetus ja selle eetiline kasutamine
- Psalmide kasutamine enne ja nüüd, (Erik Jõks materjalil)
- Ise kirjutamine ja teistega jagamine

Neljapäev, 15.10 kell 9-17.15

- Ülistusmuusika: viie muusikastiili eesmärgid P. Basdeni järgi— materjalide töötus ja ettekanded
- Koostöömeelne kogudus ja muusika
- Jumalateenistuste vaatlus ja laulude valimine
- Intervjuu ühest koguduse muusikavormist

Ainekursuse kirjandus ja muu materjal:

- Vaughan Roberts “Tõeline ülistus”
- Paul Basden “Worship Maze”
- “Liturgika” Kaido Soom
- “12 loengut muusikapsühholoogiast” Jaan Kross
- Bob Kauflin “Worship Matters”
- Tom Kraeuter “Effective Worship Leader”
- Marek Talts KUS lõputöö “Jumala ülistus Uues Testamendis”
- Kairi Normak KUS lõputöö “Ühislaulu areng Eesti EKB Koguduste Liidus XXI sajandi alguses”
- Ester Murrand KUS diplomitöö “Koguduse jumalateenistuse üldlaul kahe EEKB Liidu koguduse näitel”
- Eike Mägi lõputöö „Ülistuslaulude teoloogiline analüüs Piiblipäevade 2011–2015 näitel“

Sissejuhatus õppetöösse ja akadeemiline kirjutamine

Kursuse maht - 1 EAP, 12 kontakttundi, 14 t iseseisvat tööd

Kursuse õppejõud – Einike Pilli koos Toivo Pilli ja Helina Voognega

I kursus

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane...

- Tunneb kooli õppekava ja õppekorraldust, sh õppeinfosüsteemi ning teeb sellest lähtuvaid valikuid
- Oskab leida vajalikku teavet raamatukogust, andmebaasidest ja mujalt ning seda analüüsida
- Tunneb peamisi õpioskusi ning analüüsib enda toimimist nende valgelt
- Mõistab akadeemilise kirjutamise eripära ning oskab luua lihtsamaid tekste

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Täht-aeg	Hindamiskriteeriumid
Ühe akadeemilise teksti loomine	nov ME	• Teksti sisu vastab valitud pealkirjale • Tekst on kirjakeele stiilis • Tekstis on viidatud allikatele vähemalt kolmel erineval viisil (üks allikatest on internetipõhine) • Tekstis on esitatud enda argumenteeritud arvamust • Teksti pikkus on 700-800 sõna
Enda õpioskuste analüüs	Nov ME	• Kirjeldatud on õppimist toetavaid oskusi • Kirjeldatud on 2-3 õpioskust, mis vajavad arendamist • Tehtud on plaan nende arendamiseks, lähtuvalt kooli õppekorraldusest ja õppekavast • Analüüs on 400-500 sõna pikk

Lõpphinde kujunemine. Õppeaine hinne on mitteeristav. Kõik hindamismeetodid (kaks esimest ja valikuliselt kolmas) peavad olema sooritatud vastavalt hindamiskriteeriumidel

Õppeprotsessi kirjeldus koos sessiaegadega

Eelnev töö	Sess	Kontaktundide selgitus
	Aug, 4t	Õppekava ja õppekorraldus Moodle ja tahvel Praktikate korraldus ja mentorlus Õpioskused, 1.osa
	Sept, 4t	Raamatukogu, andmebaasid - HV Akadeemiline kirjutamine – TP ja EP

	Nov, 4t	Kodutööde tagasiside Õpioskused, 2.osa
--	------------	---

Kohustuslik ja soovituslik kirjandus

https://kus.kogudused.ee/wp-content/uploads/2016/09/kirjalike_toode_juhend_2015.pdf

Kaplani baaskursus 3EAP

Kursuse õppejõud – Ago Lilleorg

Õppemaht 78 tundi, neist 24 kontakttundi ja 54 iseseisvat õpet

Õpiväljundid. Kursuse lõpuks osaleja...

- Mõistab kaplani rolli, selle peamisi tegevuspõhimõtteid ning võrdleb seda nõustaja ja hingehoidja rolliga
- Eristab Eestis tegutsevaid kaplanaate ja mõistab nende erinevaid toimimispõhimõtteid
- Tunneb kaplanile omaseid peamisi töövõtteid
- Analüüsib kaplani ametiga seonduvaid väljakutseid ja võimalusi ning sellest lähtuvalt suudab kaaluda enda sobivust kaplaniks nii üldisemalt kui ka konkreetse kaplanaadi põhisel

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Täht-aeg	Hindamiskriteeriumid
Lugemismaterjal või video ja selle põhjal tehtud kokkuvõte	20.11	• Esile on toodud peamised seisukohad • Esitatud on vähemalt üks küsimus, mis jäi ebaselgeks • Joonistatud on üks skeem, mis toetub loetule/nähtule
Õppekäikude põhjal tehtud analüüs...	12.02	• Õppekäigul tehtud tähelepanekud on kirjeldatud • kaplanaatide erisused on välja toodud • kaplani ameti väljakutseid ja võimalusi on analüüsitud • enda sobivust on analüüsitud lähtuvalt kaplanaadi tüübist
Kohalolu-harjutus koguduslikus keskkonnas ja selle analüüs	11.12	Analüüsis on kirjeldatud: • miks valiti just see inimene (jääb anonüümseks) eesmärgistatud kohalolusuhteks • kuidas võeti initsiatiivi suhte loomisel ja mida tehti selle hoidmiseks • kuidas selgitati välja teise poole vajadused ja mis tüüpi need olid • kuidas teeniti inimeste nendest vajadustest lähtuvalt Hinnang kohalolu-harjutuse kogemusele (enese)analüüsivas võtmes, võimalusel selle inimese tagasisidega.

Lõpphinde kujunemine

Ainekursuse hindamine on mitmeeristav, kõik kolm hindamismeetodit peavad olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele. Viimane tähtaeg 1.03.2021

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega

Loengupäevad on reedeti, kell 13.15-16.45 (vahepeal paus). Õppekäikude puhul võib minna pisut kauem.

Auditoorne õpe	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse sisu ja meetodid. Õppejõud.
18.09.20 (4t) 13.15-16.45 Sisekaitseakadeemia Kase 61, Tallinn.		Loeng kaplaniteenistus PPA-s (kaplan Ago Rand) (2h) + õppekäik Sisekaitse Akadeemias (2h) – Sisekaitse Akadeemia, Lektor Ago Rand
16.10.20 (4t) 13.15-16.45 Kõrgem Usuteaduslik Seminar Koskla 18, Tallinn		Kaplaniteenistuse teoloogilised ja praktilised alused: Riigi-kiriku suhted Eestis, kaplanaadid Eesti ühiskonnas, kaplanaatide kujunemine pärast taasiseseisvumist kaplani roll ja üldised toimimispõhimõtted, Lektorid Ago Lilleorg ja Tõnis Kark.
20.11.20 (4t) 13.15-16.45 Mereväebaasis Mereväebaas Tööstuse 54A, Tallinn	Loetu-vaadatu kokkuvõte	Loeng KV kaplanaadist Kaitseväes + õppekäik Lektorid Peeter Paenurm ja Mikk Leedjärv
11.12.20 (4t) 13.15-16.45 Linnaaru tee 5, Soodevahe küla, Rae vald	Kohalolu-harjutuse analüüs	Loeng Kinnipidamisasutuste kaplanaadist Tallinna vanglas (?) + õppekäik (?) Lektorid Tanel Meiel ja Allan Kroll.
15.01 (4t) 13.15-16.45 Sütiste tee 19, Tallinn		Loeng Hoolekande kaplanaadist PERH-is + õppekäik. Lektor Katri Aaslav-Tepandi
12.02 (4t) 13.15-16.45	Õppekäikude analüüs	Kaplanaatide vahelised sarnasused ja erinevused, kaplanaatides teenivatele vaimulikele esitatavad nõuded (ametikohapõhiselt, isiksuslikult) – Grupitöö ja arutelu
<i>1.märts</i>		<i>Kursuse protokoll läheb lukku</i>

Kohustuslik kirjandus

- Tõnis Nõmmik, Vaimulikud Kaitseväes. Eesti Kaitseväe kaplaniteenistus ja selle eellugu. 2005 lk 125-174

- Inimese kõrval. Hingehoiu õpik. Toimetanud Kirsti Aalto & Raili Gothóni. Tlk Urmas Oras. 2010, e-raamat 2017
- Kristi Aalto, Hingehoid erinevates kontekstides, hingehoidja roll haiglas. – Kirik & Teoloogia, 25. aprill, 2014. <https://kjt.ee/2014/04/hingehoid-erinevates-kontekstides-hingehoidja-roll-haiglas/>
- Naatan Haamer, Hingehoiust praktiku pilgu läbi. – Kirik & Teoloogia, märts 2013. <http://kjt.ee/2013/03/hingehoiust-praktiku-pilgu-labi/>
- Katri Aaslav-Tepandi, Rääkides surmast ja igavikust. Kogemusest vähihaigete inimeste hingehoidlikul toetamisel. – Kirik & Teoloogia, 6. aprill 2018 <https://kjt.ee/2018/04/raakides-surmast-ja-igavikust-kogemusest-vahihaigete-inimeste-hingehoidlikul-toetamisel/>

Soovitav kirjandus

- Tõnis Nõmmik, Talaaris ja Välivormis. 2014
- Kettunen, Paavo, Aitav kohtumine. I, Hingehoiu alused ja teoloogia. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 2016
- Hospiitsteenus surija toetajana / toimetanud Kirsti Aalto. Tartu: Vähihaigete Toetusravi, 2014

Koguduse rajamise ümarlaud „Paljunemise kultuuri sütitamine“

1 EAP valikaine, 13.10.20

Õppejõud Peep Saar

Õpiväljundid. Kursuse lõpuks osalejad

- Teavad, kuidas juhtida inimesi Jeesuse juurde, kuidas neid aidata kasvada jüngritena ning kuidas rajada uusi kogudusi;
- Oskavad ära tunda ja edendada koguduste rajamise kultuuri, mis lugude ja sõnavara kaudu muutub nähtavaks;
- Analüüsivad samme, mis on vajalikud paljunemise kultuuri reaalsuseks muutmisel ning plaanivad mõnda neist isiklikult.

Hindamine

Analüütiline essee. Analüüsi Exponential 2020 kuuldut ning vali teema, millest kirjuta 2lk pikkune essee:

- Kas ja kuidas on võimalik muuta traditsioonilise koguduse kultuuri selliselt, et see muutuks kogudusi rajavaks koguduseks?
- Kuidas saaksin mina ja minu kogudus aidata kaasa paljunemise kultuuri tekkimisele Eesti usumaastikul?
- Kui ma oleksin koguduse rajaja, siis ma...

Õppemeetodid

- Pidada haaravaid VESTLUSEID
- Olla ÜHESKOOS
- Otsida lahendusi PÄRIS PROBLEEMIDELE
- Kogeda ÜHTSUST
- Näha kogudusi PALJUNEMAS

PP misjonikool

Maht 4 EAP (156 tundi, neist kontaktõpet 45t, veebipõhiseid kohtumisi 18t, iseseisvat tööd 42t)

Koolitust koordineerivad ning on põhikoolitajad LNK (Sven-Joonatan Siibak, Karl Tõnne, Simona Andreas, Kaisa Tamme, Vahur Kobin) ja KUS (Einike Pilli, Meego Remmel, Helina Voogne, Kadi Tingas, Ragne Kivimets, Heglis Lausvee).

Õpiväljundid. Koolituse lõpuks osalejad

- **Teavad, mis iseloomustab mõtestatud evangeelset elu ning rakendavad seda jüngerlikult oma igapäevases elus**
- **Tunnevad olulisi piiblilugusid ning suudavad neid tõlgendada suure Jumala loo kontekstis**
- **Märkavad inimesi ja nende vaimulikke vajadusi ning reageerivad neile jätkusuutlikult**
- **Analüüsivad enda ja teiste vaimuandeid ning teevad koostööd erinevates võrgustikes**
- **Oskavad juhtida väikegruppi ning rakendavad mentorlust enda ja noorte elus**

Hindamine

Koolituse ainepunktidega tunnistuse saamiseks tuleb osaleda vähemalt kuuel korral seitsmest ja osaleda vähemalt viiel veebikohtumisel kuuest ning teha ära kõik kuus kodutööd. Teised osalejad saavad tõendi vastavalt kohaloldud tundidele.

Hindamismeetodid	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
Misjoni olemuse ja tähenduse analüüs ning oma eesmärkide sõnastamine misjonikooli õpinguperioodiks	Enne 2.korda	Misjoni olemus ja tähendus on sõnastatud oma sõnadega, kasutades muuhulgas esimesel korral õpitut; Kirjeldatud on oma praegust rolli ja tegevusi misjonitegevuses; Esile on toodud Piibli juhised/printsüübid, millest Sa oma elus ja misjonitegevuses lähtud; Nimetatud on mõned olulised enda elu prioriteedid ja unistused; Misjonikoolis olemise ajaks on seatud eesmärgid;
Oma loo läbimõtlemine mõtestatud esitamine 5 minutiga suulises või videoformaadis	Enne 3.korda	Oma lugu on sõnastatud, kasutades õpitut; Oma lugu on esitatud mentorkohtumisel ja võimalusel võetud ka videosse; Oma lugu on jagatud kellegagi, kes seda veel kuulnud pole ja küsitud tema reaktsiooni
Kellegi vanema usu- ja koguduseloo kuulamine ja analüüs	Enne 4.korda	Kokkuvõttes on: Kirjeldatud kohtumist endast vanema inimesega ning vestluse olulisemaid punkte; Nimetatud on vanema inimese ja enda usuloo sarnasused ja erinevused; Analüüsitud, mida on vestlusel räägitust õppida; Kirjeldatud koguduse olulisust inimese loos;
Oma kutsumuse ja andide analüüs	Enne 5.korda	Analüüsiks on:

		Küsitud tagasisidet oma andide kohta 3-5 koguduse liikmelt; Võetud aega Jumala palves kuulamiseks; Analüüsitud Piibli põhjal, mis võiksid olla 2-3 peamist vaimuandi; Mõtestatud, kuidas neid ande kasutatakse ja edasi plaanitakse arendada.
Aplogeetiliste küsimuste analüüs	Enne 6.korda	Analüüsiks on: Vesteldud inimesega, kes ei pea end usklikuks; Pandud kirjad nende esitatud küsimused ja argumendid usu osas – poolt ja vastu; Otsitud vastusi küsimustele või vastuargumente esitatud argumentidele; Sõnastatud need küsimused, millele ei oska ise ka vastata.
Piiblitunni ettevalmistamine ja läbiviimine	Enne 7.korda	Valmistatud ette üks piibliõpe väikegrupile ning see läbiviidud Analüüsitud on piibliõppe läbiviimist ning sellele saadud tagasisidet
Oma elu missionaalse plaani koostamine		Koostatud oma elu missionaalne plaan, mida viimasel kohtumisel teistele esitada, kus on kirjeldatud konkreetseid samme kooli lõppemisel õpitud teemades. Plaanis on arvestatud mentorkohtumistel räägitut ning esimeses kodutöös kirjeldatud.

Koolitus koosneb kahest kahepäevasest sessioonist ja viiest ühepäevasest sessioonist

- 30.-31.10.2020, Tallinnas Kosklas “Vaimustatud ja läkitatud” - koolitajad Sven-Joonatan Siibak, Erki Tamm, Joosep Tammo, Allan Kroll, Kuldar Kaljuste, Mikael Raihelgauz, Elina Kivinukk, Laur Lilleoja, Marge Unt, Peeter Tamm, Gunnar Kotiesen.
- 05.12.2020 Tallinnas Kosklas, “Kutsutud ja läkitatud” – koolitajad Sven-Joonatan Siibak, Helina Voogne, Simona Andreas, Kuldar Kaljuste, Erki Tamm
- 09.01.2021 Tallinnas Kosklas, “Väärtustatud ja läkitatud” – koolitajad Gunnar Kotiesen, Simona Andreas, Helle Liht
- 06.02.2021 Tallinnas Kosklas, “Varustatud ja läkitatud” – koolitajad Peeter Tamm, Meego Remmel, Lisete Lige, Simona Andreas, Ragne Kivimets
- 06.03.2021 Tallinnas Kosklas, “Veendunud ja läkitatud” – koolitajad Kaarel Väljamäe, Toivo Pilli, Einike Pilli, Simon Graff, Robert Tšerenkov, Enno Rebane, Kadi Tingas
- 02.04.2021 Tallinnas Kosklas, “Juhitud ja läkitatud” – koolitajad Sven-Joonatan Siibak, Evelin Põldsaar, Vahur Kobin, Valtrik Pihl, Marlen Pihl, Simona Andreas
- 30.04-01.05.2021 Viljandimaal Nuutsaku puhkekeskuses, “Võimestatud ja läkitatud” – koolitajad Sven-Joonatan Siibak, Einike Pilli, Meego Remmel, Erki Tamm, Mart Oksa, Toomas Vardja, Simona Andreas

Õppemeetodid

- Praktilised harjutused Piibliga
- Interaktiivsed ja diskussioonidega vahelduvad loengud
- Loovharjutused
- Foorumteater ja maailmakohvik
- Inspiratsiooniajad koos muusika ja palvega

Õppemaht

Kontakttunnid reaalkohtumistena 45 tundi

Veebipõhised seminarid ja mentorkohtumised 18 tundi

Iseseisev töö 6x7 tundi ehk 42 tundi

Kokku 104 tundi ehk 4 EAP



ALATI ON MIDAGI VEEL

kus.kogudused.ee